

Calasancio a. 1197 (*Cart. Poblet*, 117), *Calassanz* a. 1470 (*B. A. E. C.* xi, 112).

HOMÒNIM. *Calassanç*, nom d'una altura prop de Faió (Ribera d'Ebre) (cf. Pita Mercé, *Bol. Arqueol. de Tarragona*, 1952, p. 8, separata).

ETIM. En Coromines ha establert sòlidament a *E. T. C.* i, 69-70 l'etimologia de *Calassanç*: «Es tracta d'un poble edificat entorn d'un castell fortíssim, encara subsistent dalt d'una penya inexpugnable, precisament en la zona on correu el front moro-cristià durant segles. Es tracta, doncs, de l'àrab *qálcá*, 'castell', més el nom de persona romànic *Sanç* (llatí *SANCTUS*), que devia ésser el d'algun moro local hispànic, cf. el del famós *Ibn Llop*, reietó de Saragossa, i altres noms híbrids de moros com *Avinfortunoyols*, *Avinferri* etc., que tant abunden a la zona Lleida-Barbastre.

»Mz.Pi., *Top. Prerrom. hist.*, 58, relaciona amb *Calaborra*, *Calamonte*, *Calamocha*, *Calabuerna*; i en *Orig. paràgrafs 38.3 i 97.3*, amb *Arrasanz* (prop d'Aínsa, terme de Mediano; cf. *Arasán* entre Benasc i *Caste-nesa*), el qual vindria del llatí *ARIS SANCTIS*. Però aquesta darrera etimologia és inversemblant per moltes raons (no solament perquè hauria donat **Arsanz*), i es tractarà potser d'*AREA SANCTII* (passant per **Erasanz*). Quant als cinc noms en *Cala-* és improbable que formin sèrie (*Calamocha* és de creure que sigui híbrid àrab-romànic com *Calassanç*) i no és probable que *Calassanç* contingui un *CALA-* pre-romà (de sentit i existència incerts) puix que *-Sanç* és evidentment romànic i nom bastant modern». J. F. C.

Calaterrà, V. *Carratalà*

Calatrava, V. a p. 489 supl. a l'art. del vol. i, 85

CALBELL, *Puig de ~*

Un doc. de 1525, en el *Llibre Roig de Prats de Molll* situa aquesta muntanya en el context següent: «a la Plana del Tech, al Puig de Calvell, a la rocha del hermità» (f° 84v).

PARÒNIMS. *Kalbila* a. 878 (*Colle. Moreau* II, 177r). S'ignora el lloc; potser el dels dos docs. següents? que semblen de lloc idèntic. *Chalbas* a. 1050 (prop de Cortiuda; en un document llegit a l'Arxiu de Solsona per JCor.); *Calbila* a. 1050 (afrontacions de Peramola; document llegit a l'Arxiu de Solsona per JCor.).

ETIM. Sembla un NP germànic *GARWILA*, diminutiu de *GARWA* (del qual Förstemann dóna molts exemples). Sobretot en *Puig de Calbell* hi va haver contaminació amb el llatí *CALVUS* [que, junt amb la surditat de les oclusives, només semi-sonores, del germànic, serà també responsable de la *k* i *-i-* de *Kalbila*.] J.F.C.

CALBERA

Municipi de l'Alta Ribagorça.

PRON. MOD.: *kalbéra*, oït per JCor. a Tolba (xvi, 164) i a Llesp (xiii, 196), *kalbéra*, a Casserres (xvi, 119).

DOC. ANT. *Calvaria* a. 865 (document suspecte) (*Serrano Sanz, Not. hist. Ribag.*, 134); *Calbera*, segon quart del segle x (*Serrano*, 242); *Calvaria* a. 947 (*Serrano*, 243); *Calvarie* a. 969 (*Abadal, Pallars i R.*, número 206); *Chalvaria* a. 990 (*Abadal, Pallars i R.*, número 289); *Kalvaria* a. 990 (*Abadal, Pallars i R.*, número 288); *Caluaria*, vers l'any 1000 (*Serrano*, 396); *Caluera*, vers l'any 1100 (*Serrano*, 280); *Chaluarua* a. 1124 (*Serrano*, 268).

HOMÒNIMS: 1) *Calbera*, partida de Gerri: *Caluera* a. 1164 (*Kehr, Papsturk.*, 398).

2) *Calvera*, partida del terme de Vimbodí (Conca de Barberà), prop de Poblet: *Calvera*, a. 1192 (*Cart. Poblet*, 66); *Raimundum Calveira*, a. 1171 (*Cart. Poblet*, 202).

3) *La Calbera*, serra, a Irgo (Vall de Boí) (xiii, 189).

4) *Bony de la Caubera*, de 2024 m. al terme de Sant Julià de Lòria (Andorra) (*Mapa Chevalier*).

5) *Les Calberes*, partida de Caregue (xxxvi, 174.1). **ETIM.** Del pl. de *CALVARIUM*, llatí *CALVARIA* 'muntanya pelada' (cf. *E. T. C.* II, 70-71). J. F. C.

CALBERANTE

Estany i partida del terme d'Unarre (Pallars Sobirà) (xx, 185), a l'anomenada «ribera d'Unarre», més amunt de l'estany de la Gola.

ETIM. Mot d'origen compost: del llatí *CALVARIA* 'ermàs', i el basc antic *anti* = *andi* 'gran' (cf. *E. T. C.* I, 123.1441). J. F. C.

CALBET

35 1) *Caubet*, possessió antiga de Bunyola (Mallorca) (xl, 10.22) (*Mapa Mascaró* 17C5).

2) *Caubet*, avui barri al NNE. de Campanet (Mallorca) (xl, 84.10).

3) *Cingle d'En Calbet*, al peu de les feixes de Sant Pere a Vallmanya (Conflent) (xxvi, 186.20).

4) *Fondo del Calvet*, pronunciat *kəlvét*, a Montferri (Alt Camp) (xlvi, 35.12).

5) *Camp del Calbet*, pronunciat *kəlbét*, a Ro (Cerdanya) (xxii, 6.22).

ETIM. Del llatí *CALVĒTUM* 'indret pelat, erm'. J. F. C.

CALBINYA

Veïnat del terme d'Anserall (Alt Urgell), situat al vessant sud-occidental de la serra de *Calbinyà*, a uns 2 k. al Nord de la Seu d'Urgell.

PRON. POP.: *kalbiná*, oït per Casacuberta (1920) i per JCor. (1933) a la Seu d'Urgell.

DOC. ANT.: *Kalpiciniano* 839 a l'*ActeSeuUrg.* i *Calpiciniano* S. XII en la còpia del mateix doc. (ed. P. Pujol, 109), *villa Calviciniano* 988 (*Villanueva, Viage lit.* x, 274), *Calbiciano* 1001 (*Marca*, 958), *Calbitiano* 1012 (*Baraut, Urgellia* iv, 39), 1013 (*Marca*, 922),